

برنامه آموزشی درس فارماکوپیدمیولوژی کد ۰۱

تعداد دانشجو: ۲۰ نفر	نیمسال: اول ☒ دوم ☐ تابستان ☐	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴
نام نماینده: (آقای شایان شیرانی)	دوره: دکترای حرفه ای	رشته: داروسازی
آدرس دفتر: گروه داروسازی بالینی روبروی کلاس شهید هدایتی	نام درس: فارماکوپیدمیولوژی	گروه آموزشی: داروسازی بالینی و خدمات دارویی
ساعت و روزهای تماس: پس از کلاس به مدت نیمساعت	شماره درس: ۳۱۸۴۰۵ کد: ۰۱	نام مسوول درس (واحد): دکتر میرعلیمحمد سبزقبائی
تلفن: ۰۳۱۳۷۹۲۷۰۷۰	محل برگزاری: کلاس شهید کاظمی	روز و ساعت برگزاری: دوشنبه ها ساعت ۱۵-۱۳
E-mail: sabzghaba@pharm.mui.ac.ir	دروس پیشی نیاز: فارماکولوژی یک	ساعت و نوع درس: نظری ☒ عملی ☐
هدف کلی درس: آشنانمودن کاربردی دانشجو با اصول علمی فارماکوپیزلانس، ایمنی مصرف داروها و اصول طراحی مطالعات در داروسازی بالینی و استفاده از مطالعات مربوط به Post-marketing داروها		
اهداف اختصاصی		
انتظار می‌رود که دانشجو پس از اتمام این درس دارای:		
<ul style="list-style-type: none"> • دانش کافی از مفاهیم تفکر اپیدمیولوژیک در خصوص شاخصهای اثرگذار بر ایمنی تجویز و مصرف دارو باشد. • دانش کافی برای نام بردن انواع مطالعات در داروسازی بالینی و فارماکوپیدمیولوژی و ذکر خصوصیات اجزای آنها باشد. • توانایی پیشنهاد طراحی مناسب مطالعه برای سئوالات پژوهشی داروسازی بالینی و فارماکوپیدمیولوژیک داشته باشد. • توانایی تحلیل مفهومی داده ها، روشها و نتایج مقالات حاصل از مطالعات داروسازی بالینی و فارماکوپیدمیولوژیک را داشته باشد. 		
منابع اصلی درس (عنوان کتاب یا درسنامه، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس - در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد)		
<ul style="list-style-type: none"> • فارماکوپیدمیولوژی، گروه مترجمین، تحت نظر دکتر کامران باقری لنکرانی و دکتر میرعلیمحمد سبزقبائی، چاپ اول، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۱۳۹۷ • Yang, Yi, and Donna West-Strum. Understanding Pharmacoepidemiology. New York: McGraw-Hill Medical, 2019. 		
منابع فرعی درس (کتاب، مجله، سامانه و...):		
<ul style="list-style-type: none"> • STROM, B.L. (Editor). Pharmacoepidemiology 5nd Ed. Chichester: John Wiley & Sons. 2012 • سبزقبائی میرعلیمحمد، فارماکوپیدمیولوژی چیست؟ مجله دانشکده پزشکی دوره ۳۳، شماره ۳۵۹: هفته سوم دی ماه ۱۳۹۴ 		

روش تدریس:

- بصورت کلاس حضوری
- ارائه سمینار آموزشی در کلاس حضوری توسط استاد در هر جلسه
- بحث و تبادل نظر دانشجویان باهم در کلاس

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی

الف) تکوینی (ارزشیابی حین دوره شامل کوئیز، تکالیف، امتحان میان ترم و...):

- در بعضی جلسات از مطالب درسی جلسه قبل و جلسه اخیر و مواردی که دانشجو ملزم به مطالعه آنها قبل از جلسه بوده است، کوئیز کتبی و یاشفاهی اخذ شده که میزان تاثیر این فعالیت درسی دانشجویان در ارزشیابی نهائی میتواند حداکثر به میزان بیست درصد نمره نهائی (برای مجموعه کوئیزهای اخذ شده) باشد (مجموعاً ۴ نمره).

ب) تراکمی (ارزشیابی پایان دوره):

امتحان کتبی پایان ترم که شامل همه مفاد مورد تدریس از ابتدای نیمسال خواهد بود ، مابقی نمره نهائی دانشجو را تشکیل خواهد داد.

بارم: حداکثر ۴ نمره

(غیبت موجه یا غیر موجه و یا دیرکرد حضور کسر نمره دارد)

بارم: حدود ۱۶ نمره

وظایف دانشجو:

حضور بموقع و فعال در کلاس های درس و مشارکت در بحث های مطروحه از سوی استاد مطالعه مقالات با محتوای آموزشی کاربردی و ارائه شده توسط استاد درس ، توسط دانشجویان انجام تکالیف مرتبط با موضوع که در سامانه نوید توسط اساتید درس بارگذاری شده است.

سیاست مسؤول دوره در مورد نظم و انضباط و اجرای قوانین آموزشی در طول دوره:

۱. روش اصلی ارتباط خارج کلاسی اساتید با دانشجو در این درس (علاوه بر ساعات پاسخ گوئی و مشاوره با دانشجویان که بلافاصله بعد از کلاس است) از طریق پست الکترونیک دانشجویان میباشد و دانشجویان این دوره موظفند تا نسبت به بررسی صندوق پست الکترونیک خود و سامانه نوید حداقل برای روزی یکبار اقدام نمایند. هر محتوای آموزشی اعم از مقاله برای مطالعه دانشجویان و یا مطالب مؤثر در کوئیزهای اخذ شده در کلاس و هم چنین هر نوع خبرسانی در مورد کلاس که به آدرس ایمیل دانشجویان ارسال شود ، به منزله ابلاغ رسمی آموزشی تلقی شده و عدم ملاحظه آن توسط دانشجو ، مسموع نمی باشد.

۲. انتظار می رود تا دانشجویان محترم حتماً قبل از کلاس درس نسبت به مطالعه محتوای آموزشی ارسال شده برای آنها اقدام کنند. منبع محتوای علمی برای کوئیز های کلاسی مطالب درس جلسه قبل و مطالب ارسالی به ادرس ایمیل دانشجویان میباشد.

۳. **حضور منظم در کلاس از ابتدا تا انتها ضروری بوده** و برای هر جلسه غیبت غیر موجه و بدون هماهنگی نیم نمره و برای غیبتی که از نظر آموزشی موجه محسوب بشوند (و همچنین موارد دیرکرد دانشجو) ۰/۲۵ نمره از ارزشیابی نهائی کسر خواهد شد. ضمناً دانشجویانی که هیچ غیبت یا دیرکردی اعم از موجه یا غیر موجه نداشته باشند یک نمره به نمره نهائی ارزشیابی کلی اضافه خواهد شد. (منظور از دیرکرد ورود به کلاس پس از انجام حضور و غیاب است). لذا از کلیه عزیزان صمیمانه درخواست میشود که در حین کلاس با رعایت نظم و انضباط در برگزاری هر چه بهتر کلاس همکاری نموده و در عین حال عدم رعایت این نکته در ارزشیابی نهائی آنها به نحو مؤثری لحاظ خواهد شد. ضمناً مطابق مقررات آموزشی ، دانشجویانی که در زمان حذف و اضافه درس را اخذ مینمایند نیز موظف به شرکت در کلاسها از ابتدای سال تحصیلی بوده و غیبت آنها در فاصله ابتدای ترم تا اخذ درس مشمول مفاد مندرج در این بند خواهد شد.

۴. کلیه مقالات و مطالب کمک آموزشی که در کلاس معرفی شده و یا در اختیار دانشجویان قرار میگیرد ، جزو سرفصلهای درسی بوده و در امتحانات از آن مطالب نیز استفاده خواهد شد. لذا به عزیزان دانشجو اکیدا توصیه میگردد که جهت درک صحیح و کامل مطالب ، علاوه بر مذاقه در توضیحات کلاسی استاد درس (که صرفاً جهت آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم اساسی است) ، با مدیریت بر زمان در طول نیمسال تحصیلی از مطالب منابع معرفی شده بهره مند گردند. مطالبی که در کلاس درس از منابع درسی اصلی جهت دانشجویان معرفی میشود (و بدلیل محدودیت زمانی مورد بحث شفاهی قرار نمیگیرند) عیناً جزو مطالب درسی بوده و دانشجویان محترم موظف به مطالعه کامل آنها هستند.

تاریخ امتحان میان ترم: اخذ نمی شود.

تاریخ امتحان پایان ترم: حسب برنامه آموزش دانشکده داروسازی برای دروس اختیاری

سایر تذکرات مهم برای دانشجویان: حسب فرمایش سعدی علیه الرحمه : علم آدمیت است و جوانمردی و ادب

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان (بر اساس سرفصل‌های برنامه ملی تدوین گردد)	مدرس	نظری یا عملی	منبع این سرفصل		
						صفحات	نحوه ارائه	اسم منبع
۱	۰۶/۱۹	دوشنبه ۱۰-۱۲	آشنائی با مقررات کلاس و سرفصلنامه آموزشی ، آشنائی با تاریخچه علم فارماکواپیدمیولوژی	دکتر سبزیبائی	نظری		حضور	Understanding pharmacoepidemiology
۲	۰۶/۲۶	دوشنبه ۱۰-۱۲	تعریف فارماکواپیدمیولوژی ، پروسه تأیید دارو در FDA، نظارت‌های پس از ورود دارو به بازار	دکتر سبزیبائی	نظری		حضور	Understanding pharmacoepidemiology
۳	۰۷/۰۲	دوشنبه ۱۰-۱۲	اندازه گیریهای اپیدمیولوژیک ماکم بر مصرف داروها (۱) اپیدمیولوژی بیماریهای مزمن و بیماریهای عفونی انواع محاسبات در اپیدمیولوژی نرخها ، نسبتها و درصدها اندازه گیری موربیدیتی • بروز ، بروز تجمعی ، نرخ بروز • شیوع ، شیوع نقطه ای ، شیوع دوره ای کاربرد شاخصهای شیوع و بروز در فارماکواپیدمیولوژی	دکتر سبزیبائی	نظری		حضور	Understanding pharmacoepidemiology
۴	۰۷/۰۹	دوشنبه ۱۰-۱۲	اندازه گیریهای اپیدمیولوژیک ماکم بر مصرف داروها (۲) اپیدمیولوژی بیماریهای مزمن و بیماریهای عفونی انواع محاسبات در اپیدمیولوژی نرخها ، نسبتها و درصدها اندازه گیری موربیدیتی رابطه بین بروز و شیوع اندازه گیری مرگ و میر (مورتالیتی) • نرخ خام مورتالیتی • نرخ مورتالیتی Age-specific • نرخ مورتالیتی Age-adjusted • نرخ مورتالیتی Cause-specific • Case fatality • مورتالیتی سهمی Proportionate کاربرد شاخصهای اندازه گیری اپیدمیولوژیک در فارماکواپیدمیولوژی	دکتر سبزیبائی	نظری		حضور	Understanding pharmacoepidemiology
۵	۰۷/۱۶	دوشنبه	وامد های اندازه گیری در مطالعات فارماکواپیدمیولوژیک	دکتر سبزیبائی	نظری		حضور	Understanding pharmacoepidemiology

					<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم و کاربرد (Defined Daily Dose(DDD) • مفهوم و کاربرد (Prescribed Daily Dose (PDD) • مفهوم و کاربرد (Consumed Daily Dose (CDD) • مفهوم و کاربرد (Drug Utilization 90% (DU90%) • اشتباهات رایج در کاربرد DDD <p>استفاده از مفاهیم DDD در جمعیت های خاص</p>	۱۰-۱۲		
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>طراحی مطالعات فارماکواپیدمیولوژیک ۱</p> <p>هدف گذاری طراحی های مشاهده ای</p> <ul style="list-style-type: none"> • مطالعات Medication Use Evaluation • مطالعات موردی شاهدی Case-control • مطالعات همگروهی Cohort 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۷/۲۳	۶
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>طراحی مطالعات فارماکواپیدمیولوژیک ۲</p> <p>طراحی های مشاهده ای</p> <ul style="list-style-type: none"> • مطالعات مقطعی Cross-sectional • Case reports/ Case series 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۷/۳۰	۷
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>طراحی مطالعات فارماکواپیدمیولوژیک ۳</p> <p>طراحی های Experimental , Quasi-experimental</p>	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۸/۰۷	۸
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>طراحی مطالعات فارماکواپیدمیولوژیک ۴</p> <p>طراحی های مطالعات مداخله ای Experimental , Quasi-experimental</p> <ul style="list-style-type: none"> • معیارهای ورود و خروج بیماران از مطالعه • انواع روشهای نمونه گیری Probabilistic و Non-probabilistic • ملاحظات تعیین حجم نمونه 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۸/۱۴	۹
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>طراحی های مداخله ای فارماکواپیدمیولوژیک: تحلیل نظام مند و فراتحلیل</p> <p>دستورالعملهای گزارش مطالعه (Reporting guidelines)</p>	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۸/۲۱	۱۰
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>الگوهای تجویز و مصرف داروها (Medication Use evaluation) ۱</p> <p>تعریف استفاده Optimal از داروها</p> <ul style="list-style-type: none"> • تاکسونومی استفاده sub-optimal از داروها • تبعیت ، التزام و تطابق مصرف داروها 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۸/۲۸	۱۱

					استمرار مصرف داروها (Persistence)			
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>الگوهای تجویز و مصرف داروها (Medication Use evaluation) ۱</p> <p>الگوهای استفاده sub-optimal از داروها</p> <ul style="list-style-type: none"> • عدم تبعیت اولیه از دارودرمانی • تبعیت نسبی از دارودرمانی • تبعیت از دارودرمانی <p>تبعیت مفرط Hyper-compliance</p>	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۹/۰۵	۱۲
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>الگوهای تجویز و مصرف داروها (Medication Use evaluation) ۲</p> <p>اندازه گیری تبعیت از دارودرمانی</p> <ul style="list-style-type: none"> • روش مستقیم: <ul style="list-style-type: none"> ○ درمان تحت نظر مستقیم (DOT) ، ○ مایعات بیولوژیک 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۹/۱۲	۱۳
	حضوری				<p>الگوهای تجویز و مصرف داروها (Medication Use evaluation) ۳</p> <p>اندازه گیری تبعیت از دارودرمانی</p> <ul style="list-style-type: none"> • روش غیر مستقیم: <ul style="list-style-type: none"> ○ گزارش مستقیم بیمار / گزارش پرستار ، ○ شمارش قرص ○ Micro-electronic medication-monitoring device ○ Administrative claim data ▪ Dichotomous measures ▪ Continuous measures 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۹/۱۹	۱۴
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>الگوهای تجویز و مصرف داروها (Medication Use evaluation) ۴</p> <ul style="list-style-type: none"> • فرمولهای محاسباتی تبعیت / استمرار دارودرمانی <ul style="list-style-type: none"> ○ Medication possession ratio (MPR) ○ Continuous measure of medication acquisition (CMA) ○ Continuous measure of medication Gaps (CMG) 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۰۹/۲۶	۱۵
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>الگوهای تجویز و مصرف داروها (Medication Use evaluation) ۵</p> <ul style="list-style-type: none"> • فرمولهای محاسباتی تبعیت / استمرار دارودرمانی <ul style="list-style-type: none"> ○ Proportions of date covered (PDC) ○ Continuous multiple interval measure of oversupply (CMOS) 	دوشنبه ۱۰-۱۲	۱۰/۰۳	۱۶

					<p>Medication refill adherence (MRA) ○ ملاحظات ویژه و محدودیتهای استفاده از منابع بیمه ای برای محاسبه تبعیت</p>			
	حضوری	Understanding pharmacoepidemiology	نظری	دکتر سبزیبائی	<p>ایمنی تجویز و مصرف داروها (۱): ثبت و تملیل عوارض سوء داروها واژه شناسی ایمنی مصرف داروئی</p> <ul style="list-style-type: none"> • سیگنالهای ایمنی • وقایع سوء/ واکنشهای سوء داروئی / دسته بندیهای رایج انواع عوارض سوء داروئی • تقسیمبندی الفبائی (A/B Alphabetic classification) • تقسیمبندی DoTS ○ ارتباط با دوز دارو ○ ارتباط با زمان ○ عوامل مرتبط با Susceptibility/ Severity <p>بررسی دستورالعمل Drug-related problems: PCNE guideline</p>	دوشنبه ۱۰-۱۲	۱۰/۱۰	۱۷